

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
CHRISTINE STIX-HACKL

przedstawiona w dniu 8 czerwca 2004 r.¹

I — Uwagi wstępne

II — Ramy prawne

A — Prawo wspólnotowe

2. Artykuł 1 dyrektywy zawiera przepisy dotyczące zakresu obowiązywania dyrektywy. Wyciąg z tego artykułu brzmi:

1. Postępowanie w sprawie niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym stanowi jedno z czterech równoległych postępowań² dotyczących wykładni dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych³ (zwanej dalej „dyrektywą”). Przedmiotem tego postępowania, jak i pozostałych, jest ochrona przyznana przez prawo *sui generis* i zakres jego obowiązywania w dziedzinie zakładów sportowych.

„1. Niniejsza dyrektywa dotyczy ochrony prawnej bazy danych w każdej formie.

2. Do celów niniejszej dyrektywy »baza danych« oznacza zbiór niezależnych utworów, danych lub innych materiałów [elementów] uporządkowanych w sposób systematyczny lub metodyczny, indywidualnie dostępnych środkami elektronicznymi lub innymi sposobami”.

1 — Język oryginału: niemiecki.

2 — Ponadto trwają postępowania w sprawach C-46/02, C-338/02 i C-444/02, w których w dniu dzisiejszym również przedstawiam opinie (wyroki z dnia 9 listopada 2004 r., Zb.Orz. str. I-10365, I-10497, I-10549).

3 — Dz.U. L 77, str. 20.

3. Rozdział III, zawierający art. 7–11, reguluje prawo *sui generis*. Wyciąg z art. 7 określającego przedmiot ochrony brzmi:

wyczerpuje prawo do kontrolowania dalszej odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie.

„1. Państwa Członkowskie ustanawiają dla producenta bazy danych, wymagającej jakościowej i/lub ilościowej istotnej inwestycji dla uzyskania, weryfikacji lub prezentacji jej zawartości prawo do ochrony przed pobieraniem danych i/lub wtórnym ich wykorzystaniem w całości lub w istotnej części, co do jakości i/lub ilości.

Wypożyczanie do użytku publicznego nie jest pobieraniem danych lub wtórnym ich wykorzystaniem.

3. Prawo określone w ust. 1 może być przeniesione, odstąpione lub udzielone na podstawie licencji umownej.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

[...]

a) »pobieranie danych« oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie;

5. Niedozwolone jest powtarzające się i systematyczne pobieranie danych i/lub wtórne ich wykorzystanie w nieistotnej części, jeśli czynności te są sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają słusze interesy producenta bazy danych”.

b) »wtórne wykorzystanie« oznacza każdą formę publicznego udostępnienia całości lub istotnej części zawartości bazy danych, przez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję on-line lub w innej formie. Pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą

4. Artykuł 8, regulujący prawa i obowiązki legalnych użytkowników, w ust. 1 przewiduje, co następuje:

„1. Producent bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie

może stać na przeszkodzie legalnemu użytkownikowi bazy danych do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystywania w nieistotnej części w jakimkolwiek celu, co do jakości i/lub ilości. W przypadku gdy legalny użytkownik jest uprawniony do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania jedynie w części, niniejszy ustęp stosuje się tylko do tej części”.

5. Artykuł 9 stanowi, że Państwa Członkowskie mogą przewidywać wyjątki od prawa sui generis.

6. Artykuł 10, który reguluje okres ochrony, w ust. 3 stanowi:

„Każda istotna zmiana zawartości bazy danych co do jakości lub ilości, w tym każda istotna zmiana wynikająca z nagromadzenia sukcesywnych uzupełnień, usunięć lub poprawek, w wyniku których baza danych może być uznana za istotną nową inwestycję co do jakości lub ilości, kwalifikuje bazę danych stworzoną w wyniku tej inwestycji do własnego okresu ochrony”.

B — Prawo krajowe

7. Dyrektywa została transponowana do porządku prawnego Zjednoczonego Królestwa na podstawie Copyright and Rights in Databases Regulations 1997 (rozporządzenia w sprawie prawa autorskiego i praw do baz danych) (SI 1997 nr 3032). Strony i sąd odsyłający są zgodni, że te rozporządzenia krajowe należy interpretować zgodnie z dyrektywą.

III — Stan faktyczny i postępowanie przed sądem krajowym

8. W postępowaniu przed sądem krajowym występują przeciw sobie British Horseracing Board (zwana dalej „BHB”), organ administracyjny brytyjskiego przemysłu sportowego w dziedzinie wyścigów konnych, jego członkowie Jockey Club, Racehorse Association Limited, Racehorse Owners Association i Industry Committee (Horseracing) Limited oraz Weatherbys jako wnioskodawcy i William Hill jako strona przeciwna. Niniejsze postępowanie dotyczy przyjmowania zakładów przez Internet przez Williama Hilla i niektórych z jego konkurentów.

9. BHB jest spółką, która została założona w czerwcu 1993 r. w celu przejęcia części dotychczasowych zadań Jockey Club. Jockey Club utrzymał także po tym czasie funkcje regulacyjne nad brytyjskim sportem wyścigów konnych. Jego zadanie polega mianowicie na stosowaniu przepisów dotyczących sportu wyścigowego. BHB przejęła pozostałe

funkcje administracyjne organu zarządzającego wyścigami konnymi, w szczególności zestawianie danych dotyczących wyścigów konnych.

12. Koszty zarządzania i aktualizacji bazy danych BHB wynoszą ok. 4 mln GBP rocznie i wymagają ok. 80 zatrudnionych, jak i obszernego oprogramowania i oprzyrządowania komputerowego.

10. Weatherbys zarządzał ogólną księgą hodowlaną (General Stud Book), która jest oficjalnym rejestrem koni pełnej krwi w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej i publikował ją. Weatherbys jest ponadto zarejestrowanym bankiem i dysponuje działem wydawniczym. W 1985 r. Weatherbys zapoczątkował dla Jockey Club utworzenie elektronicznej bazy danych dotyczących informacji o sporcie wyścigowym, które obejmowały między innymi szczegóły dotyczące zarejestrowanych koni, ich właścicieli i trenerów, handikapu, szczegóły dotyczące jeźdźców i informacje o kalendarzu imprez, jak miejsca rozgrywek, daty, godziny, warunki wyścigów, zgłoszenia i uczestnicy. Jockey Club nadal wykorzystuje bazę danych do niektórych swoich zadań.

11. W 1999 r. baza danych zawierająca informacje o sportach wyścigowych i księga hodowlana zostały zebrane w jednej bazie danych. Jest to „baza danych BHB”, o którą chodzi w niniejszej sprawie. Jest ona zestawiana i zarządzana przez Weatherbys. Strony postępowania przed sądem krajowym są zgodne, że baza danych BHB jest chroniona prawem sui generis, a to prawo sui generis przysługuje jednemu lub kilku skarżącym w postępowaniu przed sądem krajowym.

13. Baza danych BHB zawiera wiele wpisów, łącznie z licznymi, które muszą być codziennie zapisywane i opracowywane. Składa się ona z 214 tabel, które zawierają ponad 20 mln wpisów. Każdy wpis zawiera kilka danych. Obejmuje ona zbiór danych, który został zestawiony w ciągu wielu lat poprzez rejestrację informacji udostępnionych przez właścicieli, trenerów i innych uczestników sportu wyścigów konnych. Zawiera ona nazwy i inne szczegóły dotyczące ponad miliona koni, które sięgają wiele pokoleń wstecz. Zawiera ona szczegóły o zarejestrowanych właścicielach, barwach wyścigów, zarejestrowanych trenerach i zarejestrowanych jeźdźcach. Zawiera ona ponadto informacje sprzed gonitwy, tj. informacje o wyścigach konnych odbywających się w Wielkiej Brytanii, które zostały udostępnione przed wyścigiem. Obejmują one między innymi miejsce i datę, w jakich odbywa się wyścig, dystans wyścigu, kryteria dopuszczenia do wyścigu, termin zgłoszeń, opłatę zgłoszeniową i kwotę, jaką tor wyścigowy dokłada do nagrody.

14. Przed wydaniem informacji sprzed gonitwy Weatherbys wykonuje trzy główne zadania. Po pierwsze jest to wpis informacji o właścicielach, trenerach, jeźdźcach, koniach itd. I tak na przykład Weatherbys wpisuje rocznie nazwy ok. 10 000 nowo nazwanych koni. Dodatkowo dla każdego wyścigu wpisuje się wyniki uczestniczących koni. W Weatherbys zatrudnione jest ok. 15 osób, których głównym zadaniem jest tworzenie danych dotyczących koni i ludzi i zarządzanie tymi danymi.

15. Ponadto należy zapewnić, aby konie biorące udział w wyścigu faktycznie były tymi samymi, których nazwy są zawarte na listach wydanych przed wyścigiem.

16. Drugim zadaniem głównym przed wydaniem informacji sprzed gonitwy jest przydział wagi i wyrównanie (obliczenie handikapu). Dla wszystkich zgłoszeń dla gonitw handikapowych i bez handikapu, łącznie 180 000 rocznie, należy przydzielić wagę.

17. Trzecie zadanie główne Weatherbys przed wydaniem informacji sprzed gonitwy obejmuje sporządzenie listy uczestników. Jest ono realizowane przez call-center Weatherbys, w którym stale pracuje do 32 osób, które

odbierają telefony i faksy dotyczące zgłoszenia koni do gonitw. Weatherbys sprawdza uprawnienie do uczestnictwa każdego konia w dwóch etapach.

18. W odniesieniu do działań opisanych w pkt 24–31 i 32–35 postanowienia odsyłającego zobacz załącznik do niniejszej opinii.

19. Informacje zapisane w bazie danych BHB są przedmiotem zainteresowania licznych rozmaitych użytkowników. Istotne wyciągi z bazy danych są udostępniane dla samego sportu wyścigów konnych, między innymi przedstawicielom torów wyścigowych w całym kraju, właścicielom koni wyścigowych, trenerom, jeźdźcom i ich agentom, Jockey Club, twórcom drzew genealogicznych i zagranicznym władzom wyścigowym. Informacje są udostępniane tym uczestnikom codziennie poprzez wspólną stronę internetową Weatherbys/BHB i stronę bazy danych oraz co tydzień w „Racing Calendar” — dzienniku urzędowym BHB.

20. Informacje o wyścigach są ponadto przedmiotem zainteresowania stacji radiowych i telewizyjnych, czasopism i gazet, jak i publiczności zainteresowanej wyścigami konnymi.

21. Informacje te są udostępniane rano w dniu poprzedzającym wyścig. Nazwy wszystkich uczestników wszystkich goniw w Zjednoczonym Królestwie są udostępniane publiczności po południu przed goniwą poprzez gazety i Ceefax/Teletext.

23. William Hill jest między innymi w Zjednoczonym Królestwie jednym z wiodących oferentów usług poprzedzających zakłady dla klientów brytyjskich i międzynarodowych. Wraz ze swoimi spółkami zależnymi oferuje on stale stawki wygranych dla wielu imprez, przy czym klientom usług dotyczących zakładów zasadniczo oferowane są dwie formy sprzedaży: a) krajowa sieć biur zakładów licencyjnych i b) telefoniczne przyjmowanie zakładów. Główna działalność Williama Hilla polega na przyjmowaniu zakładów o stałych stawkach wygranych między innymi dla wydarzeń sportowych. William Hill oferuje również usługi dotyczące zakładów przez Internet. Najważniejszym wydarzeniem, dla którego William Hill oferuje stawki wygranych, jest sport wyścigów konnych.

22. Informacje te są także udostępniane bukmacherom. Po pierwsze, dane są udostępniane firmie Racing Pages Ltd, która podlega wspólnej kontroli Weatherbys i zrzeszeniu prasowemu i do nich należy. Racing Pages Ltd przekazuje dane swym abonentom, do których należą także bukmacherzy. W szczególności Racing Pages Ltd udostępnia elektronicznie abonentom z reguły w dniu poprzedzającym wyścigi tzw. declarations feed. Zawiera ono wraz z innymi informacjami listę goniw, zgłoszonych uczestników i dżokejów, dystans i nazwę goniwy, czas goniwy i każdorazowo ilość uczestników. Ponadto jednym z abonentów Racing Pages Ltd jest Satellite Information Services Limited (zwana dalej „SIS”), która może korzystać z tych danych w określonych celach. SIS dostarcza te dane do swoich własnych abonentów w formie tzw. raw data feed (formularz nieprzetworzonych danych, zwany dalej „RDF”). Dane te zawierają istotne informacje sprzed goniwy, bez których gracze nie mogliby zawierać zakładów.

24. William Hill zaprenumerował zarówno „declarations feed”, jak i RDF. Jednakże nie wykorzystuje on „declarations feed” do działań, których dotyczy niniejsze postępowanie.

25. W pkt 40–47 postanowienia odsyłającego są opisane usługi internetowe Williama Hilla (zobacz załącznik).

26. BHB dochodziła przed High Court of Justice stwierdzenia naruszenia prawa sui generis przez Williama Hilla. Do postępowania tego przystąpiły Jockey Club i Weatherbys jako skarżące. Sędzia Laddie rozstrzygnął, że William Hill naruszył prawa

do bazy danych skarżących zarówno na podstawie art. 7 ust. 1, jak i art. 7 ust. 5 dyrektywy. W dniu 14 marca 2001 r. William Hill wniósł odwołanie od rozstrzygnięcia sędziego Laddiego. Postępowanie to jest zawisłe przed Court of Appeal.

tycznie lub metodycznie uporządkowane i indywidualnie dostępne jak w tej bazie danych?

IV — Pytania prejudycjalne

27. Court of Appeal wnosi do Trybunału o odpowiedź na następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy jedno z pojęć:

— »istotna część zawartości bazy danych«,

— »nieistotna część zawartości bazy danych«,

zawartych w art. 7 dyrektywy obejmuje pochodzące z bazy danych utwory, dane i inne elementy, które nie są systema-

2) Co oznacza pojęcie »uzyskanie« zawarte w art. 7 ust. 1 dyrektywy? Czy w szczególności [elementy, o których mowa w pkt 14 niniejszego wyroku] mogą stanowić takie »uzyskanie«?

3) Czy »weryfikacja«, o której mowa w art. 7 ust. 1 dyrektywy, ograniczona jest do upewnienia się niekiedy, że informacja zawarta w bazie danych jest lub pozostaje poprawna?

4) Co należy rozumieć przez zawarte w art. 7 ust. 1 pojęcia:

— »istotna część [zawartości bazy danych] co do jakości« i

— »istotna część [zawartości bazy danych] co do ilości«?

- 5) Co należy rozumieć przez zawarte w art. 7 ust. 5 dyrektywy pojęcie »w nieistotnej części«?
- 6) W szczególności w każdym z przypadków,
- czy słowo »istotny« oznacza coś więcej niż »nieznaczny«, a jeśli tak, to jakie jest jego znaczenie?
 - czy słowa »nieistotna część« oznaczają po prostu, że część nie jest »istotna«?
- 7) Czy pojęcie »pobrania« zawarte w art. 7 dyrektywy ograniczone jest do przeniesienia zawartości bazy danych bezpośrednio z bazy danych na inny nośnik danych, czy też obejmuje ono także przeniesienie utworów, danych lub innych elementów pochodzących pośrednio z bazy, bez bezpośredniego dostępu do bazy danych?
- 8) Czy pojęcie »wtórnego wykorzystania« zawarte w art. 7 dyrektywy ograniczone jest do publicznego udostępnienia bezpośrednio z bazy danych zawartości bazy danych, czy obejmuje także publiczne udostępnienie utworów, danych lub innych elementów pośrednio pochodzących z bazy, bez bezpośredniego dostępu do bazy danych?
- 9) Czy pojęcie »wtórnego wykorzystania« zawarte w art. 7 dyrektywy ograniczone jest do pierwszego publicznego udostępnienia bazy danych?
- 10) Co należy rozumieć przez zawarte w art. 7 ust. 5 dyrektywy pojęcie: »czynności [...] sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają [ce] słusne interesy producenta bazy danych«? Czy w szczególności [postępowanie opisane w pkt 17–19 niniejszego wyroku] w kontekście [informacji zawartych w pkt 15 niniejszego wyroku] może stanowić taką czynność?
- 11) Czy art. 10 ust. 3 dyrektywy oznacza, że »istotna zmiana«, która następuje w zawartości bazy danych skutkuje tym, że powstała w wyniku tej zmiany baza danych korzysta z własnego okresu ochrony i że należy uważać ją za nową i odrębną bazę danych, w tym także dla potrzeb art. 7 ust. 5?».

V — W przedmiocie dopuszczalności

28. W niektórych punktach przedmiotem pytań prejudycjalnych nie jest jednakże wykładnia prawa wspólnotowego, czyli dyrektywy, lecz zastosowanie dyrektywy do konkretnego stanu faktycznego. W odniesieniu do tego aspektu należy podzielić zdanie Komisji, że w ramach wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 234 WE nie jest to zadaniem Trybunału, lecz sądu krajowego, oraz że w niniejszym postępowaniu Trybunał powinien się ograniczyć do wykładni prawa wspólnotowego.

29. Według utrwalonego orzecznictwa Trybunału, w postępowaniu w trybie art. 234 WE, które opiera się na jasnym podziale kompetencji pomiędzy sądami krajowymi a Trybunałem, dla każdej oceny konkretnego stanu faktycznego właściwy jest sąd krajowy⁴.

30. Trybunał nie jest więc uprawniony do rozstrzygania w przedmiocie stanu faktycznego postępowania przed sądem krajowym lub do stosowania interpretowanych przezeń przepisów wspólnotowych do krajowych środków lub faktów, ponieważ wyłącznie właściwy jest do tego sąd krajowy. Ocena

poszczególnych zdarzeń w odniesieniu do bazy danych stanowiącej przedmiot niniejszego postępowania wymaga zatem oceny faktów, do której dokonania jest zobowiązany sąd krajowy⁵. W pozostałym zakresie Trybunał jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne.

VI — W przedmiocie zasadności: ocena

31. Pytania prejudycjalne przedłożone przez sąd krajowy dotyczą wykładni szeregu przepisów dyrektywy, a zasadniczo interpretacji określonych pojęć. Podniesione w nich aspekty należą do różnych dziedzin, należy je więc odpowiednio uszeregować. Niektóre pytania prawne dotyczą przedmiotowego zakresu obowiązywania dyrektywy, natomiast przedmiotem innych są przesłanki przyznania prawa *sui generis* i jego treść.

A — Przedmiotowy zakres obowiązywania: pojęcie „baza danych”

32. W związku z przesłanką niezależności elementów bazy danych William Hill był zdania, że „elementy” muszą być niezależne

4 — Wyroki z dnia 15 listopada 1979 r. w sprawie 36/79 Denkavit, Rec. str. 3439, pkt 12, z dnia 5 października 1999 r. w sprawach połączonych C-175/98 i C-177/98 Lirussi i Bizzaro, Rec. str. I-6881, pkt 37, z dnia 22 czerwca 2000 r. w sprawie C-318/98 Fornasar i in., Rec. str. I-4785, pkt 31, oraz z dnia 16 października 2003 r. w sprawie C-421/01 Traunfellner, Rec. str. I-11941, pkt 21 i nast.

5 — Zobacz wyrok z dnia 4 grudnia 2003 r. w sprawie C-448/01 EVN i Wienstrom, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 59.

od producenta. Pogląd ten jest niesłuszny. Jak wynika z powołania się przez samego Williama Hilla na konieczność uzyskania danych, argument ten dotyczy raczej aspektu, który należy wyjaśnić w związku z wykładnią przesłanki „uzyskania”, uregulowanej w art. 7 ust. 1 dyrektywy.

jest chroniony dokonany przy tym nakład, tj. inwestycja⁶.

B — Przedmiot ochrony: przesłanki

35. Przesłanki unormowane w art. 7 dyrektywy łączą się z tymi określonymi w art. 1 ust. 2. W rezultacie definicja przedmiotu ochrony jest węższa niż definicja „bazy danych” w rozumieniu art. 1.

33. Warunkiem przyznania bazy danych prawa sui generis na podstawie art. 7 dyrektywy jest spełnienie przesłanek unormowanych w tym przepisie. Niniejsze postępowanie dotyczy wykładni niektórych z tych kryteriów.

34. W tym kontekście należy wskazać na prawniczą dyskusję co do pytania, czy to prawo sui generis powinno służyć ochronie świadczenia, czyli co do zasady działalności producenta bazy danych, czy rezultatowi powstałemu w jej wyniku. W tym aspekcie należy stwierdzić, że dyrektywa chroni bazy danych lub ich zawartość, jednakże nie zawarte tam informacje jako takie. W konsekwencji chodzi zatem o ochronę uzyskanego produktu, przy czym pośrednio

36. Nowo wprowadzone dyrektywą prawo sui generis odwołuje się do skandynawskiego „Katalogrechte” (katalogu praw) i niemieckiego „geschriftenbescherminng”. Jednakże to podłoże nie może skłaniać do tego, aby przenieść do dyrektywy pojęcie rozwinięte w odniesieniu do tych prekursorских koncepcji w doktrynie i orzecznictwie. Dyrektywa powinna raczej stanowić kryterium wykładni prawa krajowego, przy czym dotyczy to także tych Państw Członkowskich, w których jeszcze przed wejściem w życie dyrektywy obowiązywały podobne przepisy. Także w tych Państwach Członkowskich wynika konieczność dostosowania przepisów krajowych do założeń dyrektywy.

6 — Malte Grützmacher „Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken”, 1999, str. 329, Georgios Koumantos „Les bases de données dans la directive communautaire” [w:] *Revue internationale du droit d'auteur*, 1997, str. 79 (117). Niektórzy autorzy uznają natomiast inwestycje za przedmiot ochrony (tak Silke von Lewinski [w:] Michel M. Walter (wyd.) „Europäisches Urheberrecht”, 2001, nr boczny 3 do art. 7, oraz literatura powołana u Grützmachera na str. 329 w przypisie 14).

1. „Uzyskanie” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy (pytanie prejudycjalne drugie)

takich danych. Przyjmując zatem za podstawę to rozumienie uzyskania, ochrona bazy danych w postępowaniu przed sądem krajowym zależy od tego, czy uzyskano istniejące dane.

37. W niniejszej sprawie sporne jest, czy ma miejsce uzyskanie w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. Przepis ten chroni bowiem tylko inwestycje dla „uzyskania”, „weryfikacji” lub „prezentacji” zawartości bazy danych.

40. Jednakże wychodząc od ogólnego pojęcia sporządzenia, czyli zaopatrzenia bazy danych w zawartość⁸, mogą być objęte zarówno istniejące, jak i nowo utworzone dane⁹.

38. Należy wyjść od celu prawa sui generis, a mianowicie ochrony producenta bazy danych. Można przy tym uznać sporządzenie za ogólne pojęcie obejmujące⁷ uzyskanie, weryfikację i prezentację.

41. Wyjaśnienie mogłoby przynieść porównanie użyte w art. 7 ust. 1 pojęcia „uzyskanie” z czynnościami, o których mowa w motywie trzydziestym dziewiątym dyrektywy. Zaraz na wstępie należy jednak zwrócić uwagę, że poszczególne wersje językowe różnią się między sobą.

39. Postępowanie przed sądem krajowym dotyczy szeroko diskutowanego problemu prawniczego, a mianowicie czy — a w danym wypadku pod jakimi warunkami — i w jakim zakresie dyrektywa chroni nie tylko istniejące dane, ale także dane nowo utworzone przez producenta. Gdyby uzyskanie dotyczyło jedynie istniejących danych, również ochrona inwestycji obejmowałaby tylko uzyskanie

42. Jeśli chodzi o pojęcie „Beschaffung” („uzyskanie”) użyte w niemieckiej wersji art. 7 ust. 1, może ono dotyczyć jedynie istniejących danych, ponieważ można uzyskać jedynie coś już istniejącego. Z tego punktu widzenia „Beschaffung” jest przeciwieństwem „Erschaffung” („utworzenie”). Do tego samego wniosku dochodzi się przy wykładni wersji portugalskiej, francuskiej, hiszpańskiej i angielskiej, które wszystkie

7 — Giovanni Guglielmetti „La tutela delle banche dati con diritto sui generis nella direttiva 96/9/CE” [w:] *Contratto e impresa. Europa*, 1997, str. 177 (184).

8 — Andrea Etienne Calame „Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften”, 2002, str. 115, przypis 554.

9 — Wyżej wymieniony w przypisie 6 Grützmaker, str. 330 i nast.; Matthias Leistner „Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht”, 2000, str. 152.

bez wyjątku opierają się na łacińskim „obtenere”, tj. otrzymywać. Również wersje fińska i duńska zalecają wąską wykładnię. Wybrana przez niektóre strony postępowania szeroka wykładnia wersji niemieckiej i angielskiej oparta jest zatem na błędzie.

się wówczas pytanie, dlaczego motyw trzydziesty dziewiąty bardziej szczegółowo opisuje jedynie uzyskanie, ale już nie weryfikację czy przedstawienie. Te dwa ostatnie pojęcia pojawiają się dopiero w motywie czterdziestym.

43. Dalszych wskazówek dla właściwej wykładni „uzyskania” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy mógłby dostarczyć jej motyw trzydziesty dziewiąty, który stanowi motyw wprowadzający dla przedmiotu prawa sui generis. W odniesieniu do chronionych inwestycji motyw ten wymienia tylko dwa rodzaje czynności, tj. „uzyskanie” i „zgromadzenie” zawartości. Jednakże również tutaj pojawiają się problemy z powodu różnic pomiędzy poszczególnymi wersjami językowymi. W większości wersji dla określenia pierwszej czynności zostało użyte to samo pojęcie co w art. 7 ust. 1. Ponadto użyte wyrażenia wprawdzie nie zawsze opisują tę samą czynność, jednakże co do istoty dotyczą wyszukiwania i gromadzenia zawartości bazy danych.

45. Wersje językowe, które w motywie trzydziestym dziewiątym stosują to samo pojęcie, co w art. 7 ust. 1 dyrektywy, trzeba natomiast interpretować w ten sposób, że pojęcie „uzyskania” w motywie trzydziestym dziewiątym należy rozumieć w węższym zakresie, z kolei pojęcie użyte w art. 7 ust. 1 dyrektywy należy rozumieć w szerokim zakresie, tj. jako obejmujące także inną czynność wymienioną w motywie trzydziestym dziewiątym.

44. Wersje językowe, które w motywie trzydziestym dziewiątym stosują dwa pojęcia różne od tych z art. 7 ust. 1 dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, iż obie wymienione czynności należy uważać za formy podrzędne uzyskania w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. Oczywiście nasuwa

46. Wszystkie wersje językowe dopuszczają zatem wykładnię, zgodnie z którą „uzyskanie” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy nie obejmuje wprawdzie czystego pozyskiwania danych, tj. generowania danych¹⁰, czyli nie dotyczy fazy przygotowawczej¹¹, jednakże gdy tworzenie danych zbiega się z ich gromadzeniem i porządkowaniem, ma zastosowanie ochrona na mocy dyrektywy.

10 — Wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 152.

11 — Wyżej wymieniony w przypisie 7 Guglielmetti, str. 184; Gunnar W. G. Karnell „The European Sui Generis Protection of Data Bases” [w:] *Journal of the Copyright Society of the U.S.A.*, 2002, str. 993.

47. W tym kontekście należy przypomnieć, że nie można podzielać teorii spin-off. Tym samym przy uzyskiwaniu zawartości bazy danych także cel nie może odgrywać żadnej roli¹². Oznacza to jednakże, iż ochrona możliwa jest także wówczas, gdy uzyskanie nastąpiło najpierw dla czynności innej niż sporządzenie odpowiedniej bazy danych. Dyrektywa chroni bowiem uzyskanie danych także wówczas, gdy uzyskanie to nastąpiło nie w odniesieniu do bazy danych¹³. Przemawia to również za tym, aby włączyć w zakres ochrony zewnętrzną bazę danych, która wywodzi się z wewnętrznej bazy danych.

48. W świetle rozwiniętej powyżej wykładni pojęcia „uzyskania” zadaniem sądu krajowego będzie ocena czynności dokonanych w związku z bazą danych BHB. W pierwszym rzędzie chodzi przy tym o zakwalifikowanie danych i ich opracowanie, od ich uzyskania do włączenia do bazy danych stanowiącej przedmiot postępowania. Dotyczy to między innymi oceny trzech głównych zadań Weatherbys przed wydaniem informacji sprzed gonitwy, a mianowicie wpisu szeregu informacji, przypisania wagi i ustalenia handikapu oraz sporządzenia list uczestników. Do tego dochodzi jeszcze wpis wyników gonitw.

12 — W przedmiocie reprezentowanych stanowisk zob. P. Bernt Hugenholtz „De spin-off theorie uitgesponnen” [w:] *Tidschrift voor auteurs-, media- & informatierecht*, 2002, str. 161 (164, przypis 19).

13 — Wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 5 do art. 7.

49. Jednakże nawet gdyby zakwalifikować czynności stanowiące przedmiot postępowania jako tworzenie nowych danych, mogłoby mieć miejsce „uzyskanie” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. Byłoby tak wówczas, gdyby tworzenie danych następowało jednocześnie z ich przetwarzaniem i było z nim nierozdzielne.

2. „Weryfikacja” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy (pytanie prejudycjalne trzecie)

50. To pytanie prejudycjalne zasadniczo dotyczy kwestii, czy niektóre czynności podjęte w związku z bazą danych BHB należy oceniać jako „weryfikację” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy.

51. W odróżnieniu od „uzyskania”, „weryfikacja” dotyczy tych danych, które stanowią już zawartość bazy danych. Na pierwszy rzut oka wskazuje to na to, że chwila weryfikacji uregulowanej w art. 7 ust. 1 następuje po wpisie, który podlega weryfikacji. Wydaje się więc, że przepis ten nie obejmuje takich

weryfikacji, jakie dotyczą elementów, które dopiero zostaną zapisane, ponieważ nie chodzi w tym przypadku jeszcze nawet o istniejącą zawartość bazy danych.

52. Zasadniczo chodzi o kontrolę kompletności i prawdziwości „elementów” bazy danych, do czego zalicza się również badanie aktualności bazy danych. Wynik takiej weryfikacji może jednak w rezultacie wymagać także uzyskania danych i ich zapisania.

53. Bezsporne jest, że pracownicy bazy danych BHB podejmują szereg kontroli. Należą do tego między innymi różne badania tożsamości dotyczące zgłaszającego i konia oraz badania uprawnień do uczestnictwa.

54. Sporne jest natomiast, czy i jakie weryfikacje dotyczą istniejącej zawartości bazy danych, jak na przykład określone dane trenerów, albo czy weryfikacja informacji następuje przed wpisem, tj. zanim element podlegający kontroli stanie się częścią bazy danych.

55. Jednakże nawet gdy niektóre weryfikacje dokonywane w tej sprawie następują przed wpisem do bazy danych, nie oznacza to

jeszcze, że tym samym nie można też zakwalifikować jako weryfikacji w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy innych czynności kontrolnych. W odniesieniu do faktycznie dokonanych aktualizacji lub korekt zawartości bazy danych można mianowicie wyjść z założenia, że spełniona jest przesłanka dyrektywy, według której musi chodzić o weryfikację. Wystarczy więc, jeżeli niektóre z dokonywanych czynności zakwalifikuje się jako weryfikację w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy, a istotne inwestycje dotyczyć będą przynajmniej także tej części tych czynności, która jest objęta art. 7 ust. 1 dyrektywy.

56. Zadaniem sądu krajowego będzie ustalenie, czy sporne czynności kontrolne stanowiące przedmiot postępowania przed tym sądem należy oceniać jako „weryfikację” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy.

C — Treść prawa ochronnego

57. Należy najpierw wspomnieć, że celem wprowadzenia prawa sui generis, ściśle rzecz biorąc, nie była harmonizacja prawa, lecz świadome utworzenie nowego prawa¹⁴. Wykracza ono poza dotychczasowe prawa do rozpowszechniania i kopiowania.

¹⁴ — Wspólne stanowisko (WE) nr 20/95 przyjęte przez Radę w dniu 10 lipca 1995 r., pkt 14 motywów.

Powinno być ono uwzględnione także przy wykładni zakazanych czynności. Zgodnie z powyższym prawne definicje w art. 7 ust. 2 dyrektywy zyskują szczególne znaczenie.

przysługuje prawo do ochrony. Czynnościami, wobec których przysługuje prawo do ochrony, a więc zakazanymi, są po pierwsze pobieranie, a po drugie wtórne wykorzystanie. Prawne definicje pojęć „pobieranie” i „wtórne wykorzystanie” znajdują się w art. 7 ust. 2 dyrektywy.

58. Artykuł 7 dyrektywy na pierwszy rzut oka zawiera dwie grupy przepisów zakazujących, lub, z punktu widzenia podmiotu uprawnionego, tj. producenta bazy danych, dwie różne kategorie praw. Podczas gdy ust. 1 normuje prawo do ochrony w odniesieniu do istotnej części bazy danych, ust. 5 zakazuje określonych czynności w stosunku do nieistotnych części bazy danych. Wychodząc od relacji istniejącej pomiędzy istotnym a nieistotnym, ust. 5 można jednak rozumieć także jako wyjątek od wyjątku wynikającego z ust. 1¹⁵. Ustęp 5 powinien wykluczać obejście zakazu unormowanego w ust. 1¹⁶, a zatem może też zostać zakwalifikowany jako klauzula ochronna¹⁷.

60. Zakaz unormowany w art. 7 ust. 1 nie obowiązuje jednak w sposób nieograniczony, lecz zakłada, że zakazanym działaniem objęta jest całość lub istotna część zawartości bazy danych.

61. Wychodząc od rozstrzygającego dla zastosowania art. 7 ust. 1 i ust. 5 kryterium „istotnej” lub „nieistotnej” części należy zatem w dalszej kolejności przeanalizować obie cechy. W związku z tym należy zbadać czynności zakazane na podstawie ust. 1 i ust. 5.

59. Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy normuje prawo producenta do ochrony przed określonymi czynnościami. Z tego wynika jednocześnie zakaz tych czynności, wobec których

1. Istotne lub nieistotne części bazy danych

a) Uwagi ogólne (pytanie prejudycjalne pierwsze)

15 — Jens-Lienhard Gaster „Der Rechtsschutz von Datenbanken”, 1999, nr boczny 492.

16 — Oliver Hornung „Die EU-Datenbank-Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht”, 1998, str. 116 i nast., wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 180, wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 16 do art. 7.

17 — Wyżej wymienione w przypisie 14 wspólne stanowisko (WE) nr 20/95, pkt 14 motywów.

62. W toku postępowania podniesiono, że art. 7 ust. 1 dyrektywy zakazuje tylko takich

czynności, które prowadzą do tego, że dane są zarówno systematycznie, jak i metodycznie uporządkowane i indywidualnie dostępne, jak w pierwotnej bazie danych.

63. Argument ten należy rozumieć w taki sposób, że stanowi on przesłankę zastosowania prawa *sui generis*. Czy taka przesłanka faktycznie istnieje, należy stwierdzić na podstawie przepisów o przedmiocie prawa ochronnego, w szczególności na bazie zawartych w art. 7 ust. 2 prawnych definicji czynności zakazanych zgodnie z art. 7 ust. 1.

64. Ani art. 7 ust. 1, ani art. 7 ust. 5 dyrektywy wyraźnie nie regulują powyższej przesłanki ani też nie zawierają do niej odniesienia. Z okoliczności, że „uporządkowanie systematyczne lub metodyczne” jest wyraźnie wspomniane w art. 1 ust. 2, jednakże brak go całkowicie w art. 7, można wysnuć przeciwny wniosek, iż ustawodawca wspólnotowy właśnie nie chciał uczynić tego kryterium przesłanką stosowania art. 7.

65. Jednakże również cel dyrektywy przemawia przeciwko temu dodatkowemu kryterium.

66. Ochrona unormowana w art. 7 została bym podważona przez takie dodatkowe kryterium, ponieważ zakaz uregulowany w tym przepisie mógłby być omijany poprzez prostą modyfikację części bazy danych.

67. To, iż dyrektywa zamierza jednak zakazać także nowego zestawienia zawartości bazy danych, ukazuje motyw trzydziesty ósmy, w którym znajduje się wskazówka co do tego ryzyka i niedostateczności ochrony na podstawie prawa autorskiego.

68. Dyrektywa służy właśnie utworzeniu nowego prawa ochronnego i nie można temu przeciwstawiać motywu czterdziestego szóstego, który dotyczy innego aspektu.

69. Nawet motyw czterdziesty piąty, według którego ochrona prawa autorskiego nie może być rozszerzona na same fakty lub dane, nie przemawia za dodatkowym kryterium. Nie oznacza to oczywiście, że ochrona rozciąga się także na same dane czy nawet na pojedyncze dane. Przedmiotem ochrony jest i pozostaje baza danych.

70. W rezultacie należy zatem stwierdzić, że systematyczne lub metodyczne przedstawienie takie samo jak w pierwotnej bazie danych

nie stanowi kryterium oceny zgodności z prawem czynności podjętych w stosunku do bazy danych. Nie jest więc słuszne twierdzenie, że dyrektywa nie chroni danych, które zostały zestawione po modyfikacji lub innym ustrukturyzowaniu.

71. Na pierwsze pytanie prejudycjalne należy zatem odpowiedzieć, że pojęcia „istotna część zawartości bazy danych” lub „nieistotne części zawartości bazy danych” w art. 7 dyrektywy mogą również obejmować utwory, dane lub inne elementy pochodzące z bazy danych, które nie są równie systematycznie lub metodycznie uporządkowane i dostępne indywidualnie jak w pierwotnej bazie danych.

b) Pojęcie „istotna część zawartości bazy danych” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy (pytania prejudycjalne pierwsze, czwarte i szóste)

72. Celem tego pytania prejudycjalnego jest uzyskanie wykładni pojęcia „istotna część zawartości bazy danych” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. W odróżnieniu od innych kluczowych pojęć dyrektywy brak jest tu prawnej definicji. Została ona usunięta w trakcie procedury legislacyjnej, a ściślej na etapie wspólnego stanowiska Rady.

73. Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy przewiduje dwie możliwości. Jak już wynika z brzmienia, istotność może mieć dwa źródła, ilościowe lub jakościowe. Tę konstrukcję wybraną przez ustawodawcę wspólnotowego należy interpretować w ten sposób, że część może być istotna również wtedy, gdy nie jest wprawdzie istotna w aspekcie ilościowym, lecz jakościowym. Tym samym należy odrzucić tezę, według której zawsze musi istnieć również minimalny wymiar ilościowy.

74. Alternatywę ilościową należy rozumieć w ten sposób, iż trzeba ustalić wielkość części bazy danych, której dotyczy zakazana czynność. Powstaje przy tym pytanie, czy wskazany jest względny, czy bezwzględny sposób oceny. Oznacza to, że należy w tym względzie dokonać albo porównania właściwej ilości z całością zawartości bazy danych¹⁸, albo też oceniać właściwą część jako taką.

75. Należy przy tym zauważyć, że podejście względne tendencyjnie działa na niekorzyść producentów dużych baz danych¹⁹, ponieważ właściwa część staje się coraz mniej istotna wraz ze wzrostem wielkości całości. W takim przypadku ocena jakościowa dokonana uzupełniająco może oferować rekompensatę wówczas, gdy względnie niewielką

18 — Zobacz m.in. wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 15 do art. 7.

19 — Wyżej wymieniony w przypisie 6 Grützmacher, str. 340.

właściwą część można jednak uważać za istotną pod względem jakościowym. Równie dobrze możliwe byłoby połączenie obu ilościowych sposobów oceny. Zgodnie z powyższym także względnie mała część mogłaby zostać zakwalifikowana jako istotna z powodu jej wielkości bezwzględnej.

76. Ponadto powstaje pytanie, czy ocena ilościowa może być połączona z jakościową. Oczywiście wchodzi to w grę tylko dla tych przypadków, w których w ogóle możliwa jest ocena pod względem jakościowym. W takim przypadku nic nie przemawia przeciwko temu, by oceniać właściwe części według obydwu metod.

77. W ramach oceny jakościowej w każdym razie odgrywa rolę wartość techniczna lub ekonomiczna²⁰. Tym samym może być objęta także część, która wprawdzie nie ma dużej objętości, ale pod względem wartości jest istotna. Jako przykład wartości list z dziedziny sportu wymienia się ich kompletność i dokładność.

78. Ekonomiczną wartość właściwej części oblicza się z reguły według braku popytu na

rynku²¹, który powstaje w wyniku tego, iż właściwa część jest pobierana lub wtórnie wykorzystywana nie na warunkach rynkowych, lecz w inny sposób. Ocena właściwej części i jej wartości ekonomicznej może być dokonana także z punktu widzenia działającego, tj. w świetle tego, co zaoszczędził podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący.

79. Wychodząc od zamierzonego przez art. 7 dyrektywy celu ochrony inwestycji przy ocenie istotności należy też zawsze brać pod uwagę inwestycje dokonane przez producenta²². Jak wynika z motywu czterdziestego drugiego, zakaz pobierania i wtórnego wykorzystania służy zapobieganiu powstawania szkody dla inwestycji²³.

80. Punktami odniesienia dla ustalenia wartości właściwej części bazy danych mogą więc być także inwestycje, w szczególności koszty uzyskania²⁴.

20 — Wyżej wymieniony w przypisie 15 Gaster, nr boczny 495, wyżej wymieniony w przypisie 6 Grützmacher, str. 340, wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 15 do art. 7.

21 — Josef Krähn „Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken, unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts”, 2001, str. 162.

22 — Zobacz wyżej wymieniony w przypisie 7 Guglielmetti, str. 186, wyżej wymieniony w przypisie 21 Krähn, str. 161, wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 172.

23 — Według jednego z poglądów wystarczy w tym przypadku abstrakcyjna możliwość wyrządzenia szkody, zob. wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 173; zob. Herman M. H. Speyart „De databank-richtlijn en haar gevolgen voor Nederland” [w:] *Informatierecht/AMI*, 1996, str. 171 (174).

24 — Carine Dautrelepoint „Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/6/CE du 11 mars 1996: un droit sur l'information?” [w:] *Mélanges en hommage à Michel Waelbroeck*, 1999, str. 903 (913).

81. Jeśli chodzi o próg istotności, również w dyrektywie nie ma odpowiedniej prawnej definicji. Według zgodnego poglądu doktryny, ustawodawca wspólnotowy świadomie pozostawił rozgraniczenie orzecznictwu²⁵.

c) Pojęcie „nieistotnej części zawartości bazy danych” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy (pytania prejudycjalne piąte i szóste)

83. Również dla pojęcia „nieistotnej części zawartości bazy danych” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy nie przewidziano prawnej definicji, jak przykładowo miało to miejsce jeszcze w art. 11 ust. 8 lit. a) zmienionego projektu Komisji (93) 464 wersja ostateczna.

82. Istotności nie można jednak uzależnić od tego, czy nastąpiła znaczna szkoda²⁶. Stosowna wskazówka w jednym z motywów, tj. na końcu motywu czterdziestego drugiego, nie może mianowicie być wystarczająca dla wyznaczenia progu ochrony tak wysoko. Poza tym wątpliwe jest, czy „znaczna szkoda” w ogóle może być przyjęta jako kryterium dla definicji istotności, ponieważ motyw czterdziesty drugi możnaby również rozumieć w ten sposób, iż „znaczna szkodę” należy uważać za dodatkową przesłankę w takim przypadku, w którym chodzi o istotną część, tj. kiedy istotność jest już stwierdzona. Nawet wspomniany w motywie ósmym skutek działania, a mianowicie „poważne gospodarcze i techniczne konsekwencje” nie może uzasadniać zbyt surowej oceny w odniesieniu do wyrządzenia szkody. Oba motywy służą raczej podkreśleniu ekonomicznej konieczności ochrony baz danych.

84. Wykładnię kryterium „nieistotności” należy rozpocząć od celu przepisu, dla którego ma ono znaczenie prawne. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy powinien pokrywać taką dziedzinę, która nie jest objęta art. 7 ust. 1, który dotyczy tylko istotnych części. Według tego „nieistotną część” należy interpretować w ten sposób, że rozumie się przez to część, która nie przekracza progu istotności co do jakości lub ilości w rozumieniu art. 7 ust. 1. Próg ten stanowi górną granicę. Istnieje jednak także dolna granica. Wynika ona z ogólnej zasady dyrektywy, według której prawo sui generis nie obejmuje pojedynczych danych.

85. Ocena części właściwych w postępowaniu przed sądem krajowym należy

25 — Wyżej wymieniony w przypisie 24 Doutrelepont, str. 913, wyżej wymieniony w przypisie 15 Gaster, nr boczny 496, wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 171, wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 15 do art. 7.

26 — Tak jednakże wyżej wymieniony w przypisie 11 Karnell, str. 1000, i wyżej wymieniony w przypisie 21 Krähn, str.163.

do tego sądu, który winien zastosować powołane kryteria do konkretnego stanu faktycznego.

także decydujące, czy korzystanie następuje w celach czysto komercyjnych. Rozstrzygające pozostają jedynie cechy wymienione w obu prawnych definicjach.

2. Zakazy dotyczące istotnej części zawartości bazy danych

86. Z ustanowionego w art. 7 ust. 1 dyrektywy prawa producenta do ochrony przed określonymi czynnościami można wywieść zakaz tych czynności, a mianowicie pobierania i wtórnego wykorzystania. W szeregu motywów²⁷ czynności te są więc określane jako „nieuprawnione”.

87. W dalszej kolejności chodzi o wykładnię pojęć „pobieranie” i „wtórne wykorzystanie”. W tym zakresie należy dokonać wykładni odpowiednich prawnych definicji art. 7 ust. 2 dyrektywy. Przy tym również tutaj należy przypomnieć o celu dyrektywy, jakim jest wprowadzenie prawa ochronnego nowego rodzaju. Trzeba wziąć to pod uwagę jako kryterium orientacyjne przy wykładni obu pojęć.

88. Obydwu zakazanych czynności dotyczy to, że nie chodzi o cel lub zamiar użytkownika zawartości bazy danych. Nie jest więc

89. Obydwu zakazanych czynności dotyczy również to, że w odróżnieniu od uregulowań art. 7 ust. 5 oznaczają one nie tylko powtarzające się i systematyczne czynności. Ponieważ czynności, przeciwko którym przysługuje ochrona na podstawie ust. 1, muszą dotyczyć istotnych części zawartości bazy danych, ustawodawca wspólnotowy stawia tym czynnościom mniejsze wymagania niż czynnościom określonym w ramach ust. 5, który dotyczy nieistotnych części.

90. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na błąd w strukturze dyrektywy²⁸. Ponieważ także prawna definicja z art. 7 ust. 2 dotyczy całości lub istotnej części, niepotrzebnie powtarza tę już w ust. 1 unormowaną przesłankę. Unormowana w art. 7 ust. 2 prawna definicja w połączeniu z art. 7 ust. 5 prowadzi nawet do sprzeczności. Ustęp 5 zakazuje bowiem pobierania i wtórnego wykorzystania nieistotnych części. Interpretując więc pobieranie i wtórne wykorzystanie na podstawie prawnej definicji z art. 7 ust. 2 można byłoby dojść do osobliwego wniosku, że art. 7 ust. 5 zakazuje określonych czynności

27 — Zobacz np. motyw ósmy, czterdziesty pierwszy, czterdziesty drugi, czterdziesty piąty i czterdziesty szósty.

28 — Zobacz wyżej wymieniony w przypisie 6 Koumantos, str. 121.

w odniesieniu do nieistotnych części tylko wówczas, jeżeli czynności te dotyczą całości lub istotnych części.

91. Strony wskazały także na aspekt konkurencji. Aspekt ten należy rozpatrywać w świetle tego, że ostateczna wersja dyrektywy nie zawiera pierwotnie planowanej przez Komisję regulacji dotyczącej udzielania licencji przymusowych.

92. Przeciwnicy daleko sięgającej ochrony producenta bazy danych obawiają się, że przy takiej ochronie powstałoby ryzyko tworzenia monopoli, w szczególności w przypadku dotychczas swobodnie dostępnych danych: w ten sposób producent dysponujący pozycją dominującą na rynku mógłby jej nadużywać. W tym kontekście należy wspomnieć, że dyrektywa nie wyklucza stosowania reguł konkurencji prawa pierwotnego i wtórnego. Sprzeczne z konkurencją zachowanie producenta bazy danych nadal podlega tym regułom. Wynika to zarówno z motywu czterdziestego siódmego, jak i z art. 16 ust. 3 dyrektywy, zgodnie z którym Komisja sprawdza, czy stosowanie prawa *sui generis* prowadzi do nadużycia pozycji dominującej lub do innego naruszenia.

93. W niniejszym postępowaniu padło także pytanie o prawne zakwalifikowanie swobodnie dostępnych danych. W tej kwestii właśnie rządy interweniujące w niniejszym postępowaniu reprezentują stanowisko, że dane publiczne nie są chronione dyrektywą.

94. W tym kontekście należy po pierwsze podkreślić, że ochrona obejmuje jedynie zawartość bazy danych, a nie zawartość danych. Niebezpieczeństwem, że ochrona rozszerzy się także na informacje zawarte w bazie danych, można przeciwdziałać po pierwsze w ten sposób, by dokonywać, jak proponuję, odpowiednio wąskiej wykładni dyrektywy. Po drugie, istnieje obowiązek ustanowienia krajowych i wspólnotowych instrumentów prawa konkurencji w konkretnym przypadku.

95. Jeśli chodzi o ochronę danych tworzących zawartość bazy danych, której nie zna użytkownik danych, należy wskazać, iż dyrektywa zakazuje jedynie określonych czynności, mianowicie pobierania i wtórnego wykorzystania.

96. Podczas gdy unormowany w dyrektywie zakaz pobierania zakłada znajomość bazy danych, nie musi tak być w przypadku wtórnego wykorzystania. Do tej problematyki należy więc powrócić w kontekście wtórnego wykorzystania.

a) Pojęcie „pobierania” w rozumieniu art. 7 dyrektywy (pytanie prejudycjalne siódme)

97. Pojęcie „pobierania” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy należy interpretować na podstawie prawnej definicji zawartej w art. 7 ust. 2 lit. a).

98. Pierwszym elementem jest przeniesienie zawartości bazy danych na inny nośnik danych, przy czym może ono być stałe lub czasowe. Ze zwrotu „w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie” można wywnioskować, że ustawodawca wspólnotowy przyjął szerokie znaczenie za podstawę pojęcia „pobieranie”.

99. Objęte jest zatem nie tylko przeniesienie na nośnik danych tego samego typu²⁹, lecz także innego typu³⁰. Także samo drukowanie wchodzi w ten sposób w zakres pojęcia „pobieranie”.

100. Ponadto „pobieranie” nie może oczywiście być rozumiane w ten sposób, iż aby miał miejsce zakaz, pobrane części nie powinny się już znajdować w bazie danych.

„Pobierania” nie można jednak interpretować tak szeroko, aby było nim objęte również przeniesienie pośrednie. Wymagane jest raczej bezpośrednie przeniesienie na inny nośnik danych. W odróżnieniu od „wtórnego korzystania” nie chodzi tu jednak o jakikolwiek aspekt upublicznienia. Wystarczy także przeniesienie prywatne.

101. Jeśli chodzi o drugi element, mianowicie właściwy przedmiot bazy danych („cała lub istotna część”), można odwołać się do argumentów w przedmiocie istotności.

102. Zadaniem sądu krajowego jest zastosowanie wyżej określonych kryteriów do konkretnego stanu faktycznego zawisłej przed nim sprawy.

b) Pojęcie „wtórnego wykorzystania” w rozumieniu art. 7 dyrektywy (pytanie prejudycjalne ósme i dziewiąte)

103. Z prawnej definicji art. 7 ust. 2 lit. b) dyrektywy wynika, że wtórne wykorzystanie dotyczy publicznego udostępnienia.

29 — Wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 19 do art. 7.

30 — Wyżej wymieniony w przypisie 15 Gaster, nr boczny 512.

104. Poprzez świadome użycie pojęcia „wtórne wykorzystanie” zamiast „wtórne użycie” ustawodawca wspólnotowy zamierzał wyjaśnić, że powinna być zagwarantowana ochrona także przeciwko działaniom użytkowników niekomercyjnych.

105. Środki „wtórnego wykorzystania” wymienione w prawnej definicji, jak „rozpowszechnianie kopii”, „najem” i „transmisja on-line” należy rozumieć tylko jako przykładowe wyliczenie, jak wynika z dopowiedzenia „w innej formie”.

106. Pojęcie „udostępnienia” należy w razie wątpliwości interpretować szeroko³¹, jak daje do zrozumienia dopowiedzenie „każda forma” w art. 7 ust. 2 lit. b). Same pomysły³² lub szukanie informacji jako takie przy użyciu bazy danych³³ nie są natomiast objęte.

107. Niektóre strony twierdzą, że dane były publicznie znane. Kwestia, czy tak jest, dotyczy oceny konkretnego stanu faktycznego, która należy do sądu krajowego.

31 — Wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 27 do art. 7.

32 — Wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 31 do art. 7.

33 — Wyżej wymieniony w przypisie 6 Grützmacher, str. 336.

108. Jednakże nawet gdyby sąd krajowy doszedł do wniosku, że chodzi o dane publicznie znane, nie wyklucza to jeszcze, aby części bazy danych zawierające dane publicznie znane mimo to korzystały z ochrony.

109. W art. 7 ust. 2 lit. b) dyrektywy znajduje się bowiem także regulacja dotycząca wyczerpania prawa ochronnego. Ma ono miejsce tylko pod określonymi warunkami. Jeden z nich brzmi „pierwsza sprzedaż kopii”. Można z tego wynioskować, że wyczerpanie może nastąpić jedynie w przypadku takich ucieleśnionych przedmiotów. Jeżeli wtórne wykorzystanie następuje w inny sposób niż poprzez kopię, wyczerpanie nie ma miejsca. W odniesieniu do transmisji on-line jest to także wyraźnie stwierdzone w motywie czterdziestym trzecim. Prawo sui generis obowiązuje zatem nie tylko w przypadku pierwszego „publicznego udostępnienia”.

110. Ponieważ dyrektywa nie powołuje się na liczbę transakcji dokonanych po pierwszym „publicznym udostępnieniu”, liczba ta nie może odgrywać żadnej roli. Jeżeli zatem chodzi o istotną część zawartości bazy danych, jest ona chroniona również wówczas, gdy została uzyskana z niezależnego źródła, jak w postaci drukowanej lub Internetu, a nie z samej bazy danych. W odróżnieniu od pobierania „wtórne wykorzystanie” obejmuje bowiem także pośrednie

sposoby uzyskania zawartości bazy danych. Pojęcie „transmisji” należy zatem interpretować szeroko³⁴.

czynność jest sprzeczna z normalnym korzystaniem z bazy danych, albo w sposób nieuzasadniony narusza słuszne interesy producenta bazy danych.

111. Zadaniem sądu krajowego będzie zastosowanie wymienionych kryteriów do konkretnego stanu faktycznego sprawy przed nim zawisłej.

113. W odniesieniu do związku pomiędzy czynnością a skutkiem należy rozumieć ten przepis w ten sposób, że nie jest konieczne, aby każda pojedyncza czynność wywierała jeden z dwóch skutków, lecz aby łączny rezultat czynności cechował się jednym z dwóch zakazanych skutków³⁵. Celem art. 7 ust. 5 dyrektywy, jak i również ust. 1, jest ochrona amortyzacji.

3. Zakazy dotyczące nieistotnych części zawartości bazy danych (pytanie prejudycjalne dziesiąte)

112. Jak już wyjaśniono, art. 7 ust. 5 dyrektywy określa zakaz pobierania lub wtórnego wykorzystania nieistotnych części zawartości bazy danych. Przepis ten różni się więc od art. 7 ust. 1 po pierwsze tym, że zakazane jest nie każde pobieranie lub wtórne wykorzystanie, lecz tylko kwalifikowane. Warunkiem są „powtarzające się i systematyczne” czynności. Po drugie zakaz na podstawie ust. 5 różni się od zakazu na podstawie ust. 1 w odniesieniu do przedmiotu. Zakaz ten obowiązuje już w przypadku nieistotnych części. Po trzecie, dla równowagi dla wymogu mniej rygorystycznego co do właściwej części w porównaniu do ust. 1, ust. 5 stanowi, że zakazane czynności mają określony skutek. W tym przypadku ust. 5 przewiduje dwie możliwości: albo zakazana

114. Wykładnia art. 7 nasuwa jednakże ogólnie problem w tym zakresie, że niemiecka wersja ostatecznego brzmienia dyrektywy w odróżnieniu od wspólnego stanowiska jest sformułowana nieco łagodniej. Według niej wystarczy, aby czynność „prowadziła” („hinausläuft”) do jednego z przewidzianych skutków, a nie stanowiła takowy („gleichkommt”). Inne wersje językowe są sformułowane bardziej bezpośrednio i co do zasady wskazują, że pobieranie lub wtórne wykorzystanie jest sprzeczne z normalnym korzystaniem lub w sposób nieuzasadniony narusza słuszne interesy bądź wskazują na sprzeczne lub naruszające czynności.

34 — Wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 38 do art. 7.

35 — Wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 181, wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 18 do art. 7, przypis 225.

115. W tym kontekście należy omówić pokrewne przepisy prawa międzynarodowego. Oba skutki przewidziane w art. 7 ust. 5 dyrektywy powielają art. 9 ust. 2 zmienionej konwencji berneńskiej, a mianowicie dwa pierwsze elementy unormowanego tam trzystopniowego testu. Nie oznacza to jednak jeszcze, że należy również tak samo interpretować oba przepisy.

118. Inne przepisy prawa międzynarodowego porównywalne z art. 7 ust. 5 dyrektywy znajdują się w art. 13 porozumienia TRIPS i kilku porozumieniach WIPO. Tych ostatnich jednakże, jako przepisów wydanych później niż dyrektywa, nie należy brać pod uwagę.

116. Po pierwsze art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej służy innemu celowi. Regulacja ta zastrzega dla stron umowy uprawnienie do odstąpienia od ścisłych przepisów ochronnych przy zachowaniu warunków trzystopniowego testu. Taką konstrukcję, tj. możliwość dopuszczenia wyjątków przez Państwa Członkowskie, przewiduje dyrektywa na przykład w art. 9.

119. Jeśli chodzi o wykładnię art. 13 porozumienia TRIPS, obowiązują podobne zastrzeżenia, jak w odniesieniu do zmienionej konwencji berneńskiej. Bowiem także art. 13, tak jak art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej, reguluje ograniczenia i odstępstwa od praw wyłącznych wprowadzane przez Państwa Członkowskie. Jednakże w odróżnieniu od art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej oba skutki, czyli „sprzeczność z normalnym korzystaniem” i „nieuzasadnione naruszenie” są jak w dyrektywie sformułowane jako alternatywne.

117. Po drugie, art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej różni się tym, że „sprzeczności z normalnym korzystaniem” i „nieuzasadnionego naruszenia” nie formułuje jako alternatywy, lecz normuje jako dwie z trzech kumulatywnych przesłanek³⁶.

120. Te rozważania wskazują, że wykładnia wyżej wymienionych przepisów prawa międzynarodowego nie może być przeniesiona na art. 7 ust. 5 dyrektywy.

36 — Sam Ricketson „The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886–1986”, 1987, str. 482.

121. Wspólną cechą zakazanych przez dyrektywę czynności pobierania i wtórnego wykorzystania, jak i unormowanych tam skutków takich czynności stanowi to, że skutek czynności nie może być decydujący. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy nie może być interpretowany w ten sposób z braku przepisów ukierunkowanych na cel. Gdyby ustawodawca wspólnotowy zamierzał uwzględnić cel, mógłby w art. 7 dyrektywy zawrzeć takie sformułowanie, jak np. w art. 9 lit. b) dyrektywy.

a) „Powtarzające się i systematyczne pobieranie i/lub wtórne wykorzystanie”

122. Przesłanka „powtarzającego się i systematycznego” działania ma zapobiegać podważaniu prawa ochronnego poprzez sukcesywne czynności, które zawsze dotyczą tylko nieistotnej części³⁷.

123. Nie jest jednak jasne, czy art. 7 ust. 5 dyrektywy przewiduje w ten sposób dwie przesłanki alternatywne, czy kumulatywne. Wykładnia powinna przede wszystkim odnosić się do brzmienia przepisu. W ten sposób nie można jednak osiągnąć jednoznacznego

rezultatu. I tak niektóre wersje językowe łączą obie przesłanki poprzez „i”³⁸, natomiast inne poprzez „lub”³⁹. Większość wersji językowych, jak i cel dyrektywy wskazują jednakże, że obie cechy należy rozumieć jako przesłanki kumulatywne⁴⁰. Powtarzające się, ale nie systematyczne pobieranie nieistotnej części bazy danych nie jest zatem objęte dyrektywą.

124. Powtarzająca się i systematyczna czynność ma miejsce wówczas, gdy następuje w regularnych odstępach czasu, na przykład tygodniowych lub miesięcznych. Im odstęp czasowy jest mniejszy, a część, której każdorazowo dotyczy czynność, bardziej nieznaczna, tym częściej czynność musi być dokonywana, aby część, której ona łącznie dotyczy, spełniała jedną z dwóch przesłanek unormowanych w art. 7 ust. 5 dyrektywy.

b) Pojęcie „normalnego korzystania” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy

125. Pojęcie „normalnego korzystania” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy należy interpretować w świetle celu tej klauzuli ochronnej. Wynika to w szczególności z preambuły do dyrektywy. W motywie

38 — Większość wersji romańskich, wersja niemiecka, angielska i grecka.

39 — Wersja hiszpańska, szwedzka i fińska.

40 — Wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 181, wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 17 do art. 7.

37 — Wyżej wymieniony w przypisie 15 Gaster, nr boczny 558.

czterdziestym drugim jako podstawę zapobiegania określonym czynnościom przytacza się unikanie szkodzenia inwestycjom. W motywie czterdziestym ósmym jako cel ochrony zapewnionej przez dyrektywę wyraźnie wymienia się: „zabezpieczenie [zapewnienie] wynagrodzenia producenta bazy danych”.

126. W ten sposób wskazuje się na szeroką wykładnię pojęcia „normalnego korzystania”. Tak więc wyrażenie „są sprzeczne z [...] korzystaniem” można rozumieć nie tylko w aspekcie technicznym w ten sposób, że objęty jest wyłącznie wpływ na techniczną użyteczność właściwej bazy danych. Artykuł 7 ust. 5 ma raczej na względzie także czysto ekonomiczny wpływ na producenta bazy danych. Chodzi o ochronę istniejącego w normalnych okolicznościach wykorzystania gospodarczego⁴¹.

127. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy znajduje więc zastosowanie nie tylko w odniesieniu do czynności prowadzących do rozbudowy produktu konkurencyjnego, który wówczas stoi na przeszkodzie korzystaniu z bazy danych przez producenta⁴².

128. W sporadycznych przypadkach art. 7 ust. 5 może więc obejmować korzystanie na rynkach potencjalnych, tj. dotychczas niewykorzystywanych przez producenta bazy danych. Zgodnie z tym jest na przykład wystarczające, aby podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący zaoszczędził sobie uiszczania opłat licencyjnych producentowi bazy danych. Dopuszczenie takich czynności stworzyłoby bowiem zachętę ku temu, aby również inne osoby pobierały zawartość bazy danych lub ją wtórnie wykorzystywały, nie uiszczając opłat licencyjnych⁴³. Gdyby więc istniała możliwość bezpłatnego korzystania z bazy danych, miałyby to istotny wpływ na wartość licencji. Konsekwencją byłoby zmniejszenie przychodów.

129. Regulacja nie jest też ograniczona do tego przypadku, gdzie producent bazy danych chciałby korzystać z jej zawartości w ten sam sposób, jak podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący. Równie niewielką rolę odgrywa to, że producent bazy danych na mocy prawnego zakazu nie mógłby korzystać z jej zawartości tak jak podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący.

130. Wreszcie wyrażenia „są sprzeczne z [...] korzystaniem” nie można interpretować tak wąsko, że byłoby zakazane jedynie całkowite zapobieganie korzystaniu. Jak wynika z brzmienia wszystkich innych niż niemiecka wersji językowych, zakaz obowiązuje już

41 — Jest to również zgodne z wykładnią art. 13 porozumienia TRIPS dokonaną przez panel WTO (WT/DS160/R z dnia 27 lipca 2000 r., 6.183).

42 — Wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 181.

43 — Zobacz ww. w przypisie 41 WT/DS160/R z dnia 27 lipca 2000 r., 6.186.

w przypadku konfliktów z korzystaniem, tj. nawet przy negatywnych skutkach mniejszych rozmiarów. Na tym poziomie znajduje się także próg, od którego może być uznana powodująca zakaz szkoda dla producenta bazy danych.

131. Jak podkreślają niektóre strony, zadaniem sądu krajowego będzie ocena konkretnych czynności i ich wpływu na stanowiącą przedmiot postępowania bazę danych na podstawie kryteriów określonych powyżej.

c) Pojęcie „nieuzasadnionego naruszenia” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy

132. W celu dokonania wykładni pojęcia „nieuzasadnionego naruszenia” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy należy najpierw przypomnieć, że już w ramach zmienionej konwencji berneńskiej dyskutowano, czy takie nieokreślone pojęcie prawne jest w ogóle użyteczne. Ponadto dla dokonania wykładni pojęcia „nieuzasadnionego naruszenia” rozstrzygające jest odwołanie się do różnic w stosunku do „normalnego korzystania”.

133. W odniesieniu do zakresu ochrony sporny przepis stawia mniejsze wymagania pojęciu „nieuzasadnionego naruszenia” niż pojęciu „normalnego korzystania” z tego względu, że w tym pierwszym przypadku są chronione „słuszne interesy”. Ochrona wykracza w ten sposób poza sytuacje prawne i obejmuje także interesy, przy czym objęte są „słuszne”, tj. uprawnione, a nie tylko prawne interesy.

134. Dla równowagi art. 7 ust. 5 ustala surowsze wymagania w odniesieniu do skutków niedozwolonej czynności. Wymagane jest nie jakiegokolwiek, lecz „nieuzasadnione naruszenie”. Kwalifikacja „nieuzasadnionego” nie może być jednak zbyt rygorystycznie interpretowana. W przeciwnym wypadku ustawodawca wspólnotowy także w tym miejscu odwołałby się do szkody lub nawet znacznej szkody po stronie producenta.

135. W świetle wersji językowych innych niż niemiecka interpretuje się to w tym sensie, że czynności muszą w określonym stopniu szkodzić interesom producenta. Dyrektywa powołuje się przy tym, jak i w innych miejscach, na szkodę po stronie producenta. To, że ochrona jego praw narusza gospodarcze interesy innych, postępowanie przed sądem krajowym ukazuje aż nadto wyraźnie. Nie oznacza to jednak, że przy wykładni art. 7 ust. 5 dyrektywy można w ten sposób przypisać decydujący wpływ skutkom prawa

sui generis dla interesów innych osób bądź, z powodu potencjalnych skutków dla przychodów podatkowych, ewentualnemu „szkodzeniu” danemu Państwu Członkowskiemu. Dyrektywa powinna zapobiegać szkodom dla producentów baz danych. Ten cel, w odróżnieniu od innych skutków, znajduje też ewidentnie wyraz w dyrektywie.

szenie to jest nieuzasadnione, będzie zależało od okoliczności konkretnego przypadku. To, czy podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący jest konkurentem producenta bazy danych, nie może jednak być w tym wypadku decydujące.

136. Źródło interesów w rozumieniu art. 7 ust. 5 stanowią inwestycje producenta i ich amortyzacja. Tym samym także tutaj ekonomiczna wartość zawartości bazy danych staje się wyjściowym punktem oceny. W centrum znajdują się skutki dla rzeczywistych lub spodziewanych przychodów producenta bazy danych⁴⁴.

138. Również w tym kontekście należy wspomnieć, że zadaniem sądu krajowego jest ustalenie konkretnych czynności i zbadanie, czy należy je uważać za „nieuzasadnione naruszenie” słuszných interesów producenta bazy danych stanowiącej przedmiot postępowania.

137. W odniesieniu do zakresu ochrony można wyjść od pojęcia „normalnego korzystania”. Jeżeli interpretuje się to pojęcie na tyle wąsko, że nie obejmuje ono ochrony potencjalnych rynków, np. wykorzystania w nowy sposób zawartości bazy danych⁴⁵, to jednak należy zakwalifikować wkroczenie na potencjalne rynki przynajmniej jako naruszenie słuszných interesów. Czy naru-

D — *Zmiana zawartości bazy danych i okres ochrony (pytanie prejudycjalne jedenaste)*

139. W niniejszym postępowaniu chodzi o pytanie, jak jest chronione prawo dotyczące bazy danych w przypadku zmiany zawartości bazy danych.

44 — Zobacz ww. w przypisie 41 WT/DS160/R z dnia 27 lipca 2000 r., 6.229.

45 — Wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 182.

140. Według art. 10 ust. 3 dyrektywy zmiany bazy danych — pod pewnymi warunkami — uzasadniają jej własny okres ochrony. W dalszej kolejności należy omówić jedną z przesłanek, mianowicie kryterium „istotnej zmiany zawartości bazy danych”, i wynikające z tego skutki. W niniejszym postępowaniu należy zbadać tę problematykę w świetle „powtarzającego się i systematycznego pobierania i/lub wtórnego wykorzystania” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy.

141. W istocie to pytanie prejudycjalne dotyczy przedmiotu przedłużonego okresu ochrony. W związku z tym należy wyjaśnić, czy istotne zmiany prowadzą do powstania nowej bazy danych. Jeżeli dojdzie się do wniosku, iż obok dawnej, nadal istniejącej bazy danych, powstaje nowa baza danych, rozstrzygające jest to, której bazy danych dotyczą zakazane czynności.

142. W odniesieniu do różnych argumentów należy przy tym również omówić pytanie, czy art. 10 ust. 3 należy interpretować w ten sposób, że reguluje on jedynie okres ochrony, a nie przedmiot ochrony.

143. Z brzmienia art. 10 ust. 3, według którego istotna zmiana w pewnych warunkach kwalifikuje „bazę danych stworzoną

w wyniku tej inwestycji do własnego okresu ochrony”, można wnioskować, że ustawodawca wspólnotowy wyszedł z założenia, iż taka zmiana prowadzi do powstania odrębnej bazy danych. Ten wniosek potwierdzają inne wersje językowe.

144. Przeciwno temu nie można też wywieść wykładni systemowej. Wprawdzie tytuł art. 10 brzmi „Okres ochrony”, jednakże nie oznacza to jeszcze, że artykuł ten zawiera wyłącznie regulację dotyczącą przedziału czasowego, a nie także przedmiotu, do którego się on odnosi.

145. Za przyjęciem pod pewnymi warunkami istnienia nowej bazy danych w przypadku istotnej zmiany przemawia wreszcie pogląd reprezentowany przez Wspólnotę w ramach WIPO⁴⁶.

146. Jest oczywiste, że unormowany w art. 10 ust. 3 nowy początek okresu ochrony może się odnosić tylko do określonego przedmiotu. Z genezy tego przepisu

46 — Standing Committee on Copyright and Related Rights (19 maja 1998 r.), SCCR/1/INF/2.

wynika, że rezultat powstały wskutek nowej inwestycji powinien podlegać ochronie⁴⁷. Ograniczenie przedmiotu ochrony do nowego wyniku odpowiada także celowi określenia nowego okresu ochronnego⁴⁸.

przedmiot nowej inwestycji. Tym samym wersja każdorazowo aktualna, czyli całość bazy danych, staje się przedmiotem ochrony⁴⁹.

147. W tym miejscu należy przypomnieć, że baza danych stanowiąca przedmiot postępowania jest tzw. dynamiczną bazą danych, tj. bazą danych aktualizowaną na bieżąco. Należy przy tym zwrócić uwagę, że nie tylko skreślenia i uzupełnienia, lecz według motywu pięćdziesiątego piątego także weryfikacje należy uważać za zmianę w rozumieniu art. 10 ust. 3.

150. Za tą wykładnią przemawia także geneza dyrektywy. I tak art. 9 pierwotnego projektu⁵⁰ przewidywał wprowadzenie przedłużenie okresu ochrony bazy danych, jednakże w uzasadnieniu do tej propozycji Komisja wyraźnie wymienia przypadek nowego „wydania” bazy danych⁵¹. Odpowiednie wyjaśnienie zostało wówczas dokonane w zmienionym projekcie⁵². W prawnej definicji w art. 12 ust. 2 lit. b) został wyraźnie uregulowany typowy dla dynamicznych baz danych przypadek nagromadzenia sukcesywnych drobnych zmian.

148. Dla dynamicznych baz danych typowe jest to, że istnieje zawsze tylko jedna baza danych, mianowicie ta każdorazowo najbardziej aktualna. Pierwotne wersje „znikają”. Powstaje jednak pytanie, czego dotyczy nowy okres ochrony, tzn. co jest przedmiotem ochrony, właśnie tym nowym.

151. W ten sposób rozumując art. 10 ust. 3 dyrektywy przewiduje więc „rolling” („toczące się”) prawo sui generis.

149. Należy przy tym wyjść od celu zmian, mianowicie aktualizacji bazy danych. Oznacza to, że całość bazy danych stanowi

49 — Simon Chalton „The Effect of the E.C. Database Directive on United Kingdom Copyright Law in Relation to Databases: A Comparison of Features” [w:] *E.I.P.R.* 1997, str. 278 (284), wyżej wymieniony w przypisie 41 Hornung, str. 173 i nast., wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 209; zob. St. Beutler „The Protection of multimedia products under international law” [w:] *UFITA*, 1997, 5 (24), wyżej wymieniony w przypisie 7 Guglielmetti, str. 192, wyżej wymieniony w przypisie 23 Speyart, str. 171 (173).

47 — Wyżej wymienione w przypisie 14 wspólne stanowisko (WE) nr 20/95, pkt 14 motywów.

50 — COM(1992) 24 wersja ostateczna (Dz.U. C 156, str. 4).

48 — Wyżej wymieniona w przypisie 6 von Lewinski, nr boczny 5 do art. 10.

51 — Uzasadnienie do propozycji COM(1992) 24 wersja ostateczna, nr 9.2.

52 — COM(1993) 464 wersja ostateczna.

152. Wreszcie rozwiązanie proponowane tutaj przeze mnie dla dynamicznych baz danych odpowiada także zasadzie, według której chroniony jest zawsze tylko rezultat, tj. nowa, a już nie dawna baza danych. Różnica w odniesieniu do statycznych baz danych polega jedynie na tym, że w przypadku dynamicznych baz danych dawna baza danych przestaje istnieć, ponieważ stale jest przekształcana w nową.

153. To, iż w przypadku dynamicznych baz danych nowemu okresowi ochrony podlega cała baza danych, a nie tylko same zmiany, niezależnie od wymienionego już celu i przedmiotu nowej inwestycji, można ponadto uzasadnić tym, że tylko jednolita ocena bazy danych jako takiej jest możliwa do przeprowadzenia.

154. Za jednolitą oceną przemawia ponadto cel ochrony inwestycji i zachęty do inwestycji. W przypadku dynamicznych baz danych cele te mogą być osiągnięte tylko w ten sposób, że objęte ochroną są także aktualizacje⁵³. W przeciwnym razie inwestycje

w dynamiczne bazy danych byłyby traktowane niekorzystnie.

155. Zadaniem sądu krajowego pozostaje ocena konkretnych zmian bazy danych w postępowaniu przed nim zawisłym. W ramach tego badania sąd krajowy musi wziąć pod uwagę, że także nieistotne zmiany od określonego nagromadzenia należy kwalifikować jako istotne zmiany. Jak wynika z motywu pięćdziesiątego czwartego dyrektywy, ciężar dowodu, że spełnione są przesłanki z art. 10 ust. 3, spoczywa na producencie nowej bazy danych.

156. Sąd krajowy musi także ocenić, od jakiego momentu został przekroczony próg istotności. W związku z tym należy zbadać, czy nowa inwestycja jest istotna. W kontekście oceny istotności należy wyjść od wymogów określonych w art. 7 dyrektywy. Należy więc także uwzględnić odpowiednie przesłanki odnoszące się do inwestycji. Obowiązuje to niezależnie od okoliczności, że w art. 10 ust. 3 dyrektywy wyraźnie jest mowa o „nowej inwestycji”, natomiast art. 7 dotyczy pierwszych inwestycji⁵⁴.

53 — Wyżej wymieniony w przypisie 6 Grützacher, str. 390 i nast.

54 — Szczegółowo w tej kwestii zob. wyżej wymieniony w przypisie 9 Leistner, str. 207 i nast.

VII — Wnioski

157. Proponuję, aby na pytania prejudycjalne Trybunał odpowiedział w następujący sposób:

1. Dla wykładni pojęć „istotna część zawartości bazy danych” i „nieistotne części zawartości bazy danych” w art. 7 dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych nie jest istotne, że utwory, dane lub inne elementy są tu równie systematycznie lub metodycznie uporządkowane i dostępne indywidualnie jak w samej bazie danych.
2. Pojęcie „uzyskanie” w art. 7 ust. 1 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono również dane sporządzone przez producenta, gdy sporządzenie danych następuje jednocześnie z ich przetwarzaniem i jest z nim nierozdzielnie związane.
3. Pojęcie „weryfikacja” w art. 7 ust. 1 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że nie ogranicza się ono do zapewnienia od czasu do czasu, że informacje zawarte w bazie danych są lub pozostają właściwe.
4. Pojęcie „istotna część [zawartości bazy danych], co do jakości [...]” w art. 7 ust. 1 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że należy uwzględnić techniczną lub ekonomiczną wartość właściwej części. Pojęcie „istotna część [zawartości

bazy danych], co do [...] ilości” w art. 7 ust. 1 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że zależy ono od wielkości właściwej części. W obu przypadkach nie chodzi wyłącznie o stosunek właściwej części do całości zawartości.

5. Pojęcie „nieistotne części bazy danych” w art. 7 ust. 5 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że części takie są czymś więcej niż pojedynczymi danymi, nie stanowią jednak „istotnych części” w rozumieniu art. 7 ust. 1.
6. Pojęcie „pobieranie” w art. 7 dyrektywy obejmuje jedynie przenoszenie zawartości bazy danych bezpośrednio z bazy danych na inny nośnik danych.
8. Pojęcie „wtórne korzystanie” obejmuje nie tylko publiczne udostępnianie zawartości bazy danych bezpośrednio z bazy danych, lecz także publiczne udostępnianie utworów, danych lub innych elementów pochodzących pośrednio z bazy danych, bez dostępu bezpośredniego do bazy danych.
8. Jako „czynności [...] są sprzeczne z normalnym korzystaniem” w art. 7 ust. 5 dyrektywy należy rozumieć takie czynności, które utrudniają gospodarcze wykorzystanie przez posiadacza prawa *sui generis*, także na potencjalnych rynkach. Jako „czynności [które] w sposób nieuzasadniony naruszają słusne interesy producenta bazy danych” w art. 7 ust. 5 należy rozumieć takie czynności, które w stopniu przekraczającym określony próg wyrządzają szkodę słusznym interesom gospodarczym producenta.

9. Artykuł 10 ust. 3 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że każda „istotna zmiana” zawartości bazy danych, która uzasadnia własny okres ochronny dla wynikającej z tego bazy danych, prowadzi do tego, że wynikającą z tego bazę danych należy uważać za nową bazę danych także dla celów art. 7 ust. 5.

Załącznik

(Postanowienie odsyłające)

24. Trzecim zadaniem głównym przed wydaniem informacji sprzed gonitwy jest sporządzenie listy uczestników. Jest to realizowane przez call-center Weatherbys, w którym stale pracuje do 32 osób, które odbierają telefony (i faksy) dotyczące zgłoszenia koni do gonitw. Do większości gonitw koń musi być zgłoszony na pięć dni przed wyścigiem o godzinie dwunastej w południe. Dzwoniący legitymuje się poprzez przyznany mu osobisty numer identyfikacyjny. Na końcu dzwoniący jest proszony o podanie opublikowanego w „racing calendar” numeru kodu gonitwy, dla którego chce dokonać zgłoszenia, oraz nazwy konia i nazwiska jego właściciela.

25. Weatherbys sprawdza uprawnienie do uczestnictwa każdego konia w dwóch etapach. Pierwszy etap następuje bezpośrednio, gdy koń jest zgłaszany do gonitwy. Wiek i płeć konia są porównywane z warunkami odnośnej gonitwy; jeżeli koń nie spełnia jednego z warunków, na ekranie pojawia się wskazówka i zgłoszenie zostaje odrzucone. Jeżeli osoba dokonująca zgłoszenia konia do gonitwy nie została formalnie upoważniona do działania wobec Weatherbys poprzez złożenie pisemnego pełnomocnictwa lub gdy nie jest zarejestrowany właściciel, lub gdy nie jest

dopuszczony trener bądź gdy nie poinformował on Weatherbys, że koń znajduje się pod jego opieką, lub gdy nie jest zarejestrowane nazwę konia, system komputerowy informuje o tym fakcie operatora i odrzuca zgłoszenie. W celu ułatwienia identyfikacji w łączącym się z tym „procesem zapisu”, który zostanie przedstawiony poniżej, każde zgłoszenie otrzymuje swój własny specjalny numer referencyjny.

26. Fakt, że koń został zgłoszony do gonitwy, niekoniecznie oznacza, że weźmie udział w gonitwie. Po pierwsze należy zbadać, czy koń jest uprawniony do uczestnictwa. Po drugie trener musi potwierdzić, że planowany jest udział konia w gonitwie (nazywa się to „zapisaniem konia” i następuje w dniu poprzedzającym gonitwę). Po trzecie można odmówić udziału także zapisanego konia, gdy na przykład jest zbyt wiele zapisów do gonitwy. Ponieważ koń musi być „zapisany” przed wzięciem udziału w gonitwie, konie mogą być i są „zgłaszane” przez trenerów do więcej niż jednej gonitwy w tym samym dniu ze świadomością, że później „zapiszą” oni konia tylko do jednej gonitwy albo wcale.

27. Po upływie pierwotnego terminu zgłoszenia są opracowywane komputerowo, przy czym są wymieniane według gonitw na ten sam dzień wyścigów. W związku z tym lista „zgłoszeń tymczasowych” (tj. zgłoszeń, które nie zostały jeszcze poddane przedstawionej poniżej podwójnej kontroli i którym nie przydzielono jeszcze wagi) jest udostępniana poprzez wspólną stronę internetową BHB/Weatherbys i serwis informacyjny BHB poprzez wideotekst.

28. Wszystkie rozmowy telefoniczne są nagrywane na taśmę. Po południu są one odtwarzane i porównywane z komputerowym raportem z badania. Operator „odtwarzający” nigdy nie jest tym, który odbierał telefon. W ten sposób przeprowadza się podwójną kontrolę, aby najdalej, jak to możliwe, zapewnić, że wskazówki dzwoniącego zostały właściwie zrozumiane i wykonane, a wydawana lista zgłoszeniowa jest możliwie najbardziej trafna.

29. Weatherbys przeprowadza następnie drugi etap kontroli uprawnienia do uczestnictwa koni. Ponieważ dotyczą one obszernych zapisów dotychczasowych osiągnięć każdego konia i porównują je z właściwymi warunkami odnośnej gonitwy, nie są one dokonywane bezpośrednio, aby nie opóźnić opracowania zgłoszeń. Czynność tę przeprowadza raczej komputer po upływie terminu zgłoszeń, z uwzględnieniem dotychczasowych osiągnięć i danych dotyczących handikapu. Jednocześnie oblicza on wagę i przydziela ją jak opisano powyżej. Następnie „zatwierdzona”, podwójnie sprawdzona i opatrzona przydziałem wagi lista zgłoszeniowa jest publikowana poprzez te same kanały przekazu.

30. Zanim koń będzie mógł zostać wpisany na opublikowaną ostateczną listę uczestników gonitwy, konieczna jest jeszcze jedna operacja. „Zgłoszony” koń musi być przez swojego trenera „zapisany”, jeśli ma wziąć udział w wyścigu. Termin do zapisu kończy się z reguły w dniu poprzedzającym gonitwę — aktualnie o godz. 10.00 w miesiącach letnich, o godz. 10.15 w zimie. Operacja ta wymaga, aby trener przed upływem terminu zadzwonił do call-center Weatherbys i „złożył zapis” (tzn. potwierdził udział konia). Po upływie tego terminu nie są już przyjmowane żadne telefony dotyczące zapisów. Jeżeli zapis jest składany telefonicznie, call-center identyfikuje zgłoszenie na podstawie numeru referencyjnego, który został przydzielony temu zgłoszeniu na początku i który dzwoniący musi wymienić.

31. Po upływie tego jednodniowego terminu komputer przydziela każdemu koniowi okrycie z numerem. Następuje to z uwzględnieniem przydzielonej wagi końcowej (włącznie z wszelkimi karami, jakie zostały nałożone do rana w dniu zapisu). Dla koni, którym przydzielono tę samą wagę, kolejność jest albo przypadkowa (gonitwa handikapowa), albo w porządku alfabetycznym nazw koni (w przypadku gonitwy bez handikapu). Dla gonitw płaskich komputer przydziela ponadto losowe numery boksów startowych, z których wynika, z jakiego boksu będzie startował każdy koń. Pozycja startowa jest informacją, którą — jak wiadomo — gracze biorą pod uwagę, przy czym jej znaczenie zależy od toru wyścigowego, dystansu gonitwy itd. Dokonuje

się dalszego sprawdzenia najnowszych osiągnięć zapisanych koni. Jeżeli osiągnięcia te na podstawie warunków wyścigu prowadzą do nadwagi, ta nadwaga zostaje dodana do przydzielonej wagi podstawowej. W niektórych przypadkach w zależności od warunków wyścigu może być konieczne, aby komputer skorygował wagi zapisanych uczestników. Jeżeli liczba zapisanych uczestników przewyższa maksymalną liczbę uczestników, jaką ze względów bezpieczeństwa dopuścił Jockey Club (informacja ta jest również zapisana w bazie danych), może być ponadto konieczny podział gonitwy według stałych reguł lub, również według stałych reguł, wykluczenie niektórych koni (tj. niewpisanie ich na ostateczną listę startową).

32. Zarządzanie bazą danych BHB (wraz z powyższymi krokami prowadzącymi do sporządzenia ostatecznej listy startowej) jest jedynie częścią zadań BHB. Wypełnianie wszystkich zadań dla brytyjskiego przemysłu sportowego wyścigów konnych kosztuje obecnie BHB 15 mln GBP rocznie. Koszty BHB dotyczące funkcjonowania bazy danych BHB wynoszą więc ok. 25 % jej łącznych zadań. BHB finansuje się sama, przy czym jej przychody zasadniczo pochodzą z opłat rejestracyjnych i licencyjnych, opłat organizacyjnych torów wyścigowych i opłat zgłoszeniowych płaconych przez właścicieli i tory wyścigowe. Część jej przychodów pochodzi z opłat za użytkowanie, jakimi są obciążane osoby trzecie za korzystanie z informacji z bazy danych BHB. Opłaty te przynoszą obecnie roczny przychód w wysokości ponad 1 mln GBP i tym samym pokrywają ok. 25 % kosztów administracyjnych bazy danych BHB.

33. Weatherbys dostarcza przykładowo informacje z bazy danych BHB Williamowi Hillowi i innym bukmacherom. Istnieje mianowicie porozumienie pomiędzy Weatherbys a Williamem Hillem, na podstawie którego Weatherbys dostarcza mu informacje z bazy danych BHB. Za tę dostawę William Hill i inni bukmacherzy uiszczają opłatę Weatherbys, która z kolei uiszcza opłatę BHB.

34. Do 1999 r. bukmacherzy oferujący zakłady płacili BHB niebezpośrednio za korzystanie z informacji z bazy danych BHB. Od 1999 r. różni bukmacherzy oferujący zakłady płacili BHB bezpośrednio za korzystanie z informacji sprzed gonitwy w Internecie. Natomiast inni bukmacherzy oferujący zakłady, w tym trzej najwięksi bukmacherzy i stanowiący własność państwa Tote, w momencie wszczęcia tego postępowania w grudniu 2000 r. odmówili uiszczenia BHB opłaty licencyjnej za korzystanie z informacji sprzed gonitwy w Internecie, ponieważ odpowiednia licencja nie była konieczna.

35. Niektórzy inni użytkownicy informacji sprzed gonitwy (jak zrzeszenie totalizatorów, wydawnictwa elektroniczne i zrzeszenie torów wyścigowych) płacą bezpośrednio BHB za te informacje.

[...]

Usługi internetowe Williama Hilla

40. Niniejsze postępowanie dotyczy działalności gospodarczej, jaką niedawno podjęli William Hill i niektórzy z jego konkurentów, a mianowicie przyjmowania zakładów przez Internet. Obecnie chodzi o nieznaczną część łącznego obrotu strony przeciwnej. William Hill stworzył swoją pierwszą stronę internetową w czerwcu 1996 r. w celu wsparcia swej telefonicznej działalności dotyczącej zakładów. W maju 1999 r. rozpoczął on zakłady konne, które pierwotnie codziennie były ograniczone do nieznaczącej ilości wybranych gonitw, dla których William Hill ustalał swoje własne stawki. Rozwinął to w rozległą usługę, która obejmuje większość gonitw, z możliwością bezpośrednich zmian oferowanych stawek. Ta rozszerzona usługa została rozpoczęta na dwóch stronach internetowych, „stronie międzynarodowej” w dniu 3 lutego 2000 r., a na „stronie brytyjskiej” w dniu 13 marca 2000 r. Publiczność ma dostęp do tych stron przez Internet i może zobaczyć, jakie konie w jakich gonitwach biorą udział i jakie stawki oferuje William Hill. Kto chce, może

zawierać zakłady drogą elektroniczną. Klienci potrzebują jeszcze więcej informacji (na przykład o jeźdźcu lub trenerze konia), aby móc uzyskać właściwą ocenę szans na zwycięstwo konia. Jeżeli klient żąda takich informacji, musi je zdobyć gdzie indziej, na przykład z gazet. Załącznik F jest przykładem tego rodzaju informacji, która jest dostępna w „racing post” dla poszczególnych gonitw.

41. William Hill ustala i publikuje swoje własne stawki wygranych dla wyścigów konnych, które są zwane stawkami „early bird” i „ante-post”. Stawki „early bird” są ustalane przez kompilatorów stawek Williama Hilla na podstawie ich własnych umiejętności i oszacowań i z reguły oferowane na początku dnia dla wybranych gonitw odbywających się w tym samym dniu. Obecnie William Hill oferuje corocznie nagrody „early bird” dla ok. 2000 wyścigów konnych w Zjednoczonym Królestwie. Stawki „ante-post” są tymi, które William Hill oferuje na określone gonitwy jeden lub więcej dni przed gonitwą. Pięć przykładów tego, co może zobaczyć na monitorze swego komputera użytkownik usługi internetowej Williama Hilla, jest załączone do niniejszego załącznika. Pierwszy z nich (załącznik A) został pobrany ze strony internetowej w dniu 13 marca 2000 r. o godz. 12.20. Dotyczy on gonitwy odbywającej się tego dnia o godz. 14.00 w Plumpton. Nazwy koni odpowiadają zapisanym uczestnikom. Drugi (załącznik B) został pobrany z tej strony tego samego dnia i dotyczy gonitwy Grand National, która miała się odbyć w dniu 8 kwietnia 2000 r. Trzeci (załącznik C) został pobrany ze strony tydzień później, tj. w dniu 21 marca 2000 r., i również dotyczy Grand National. Porównanie dwóch ostatnich wskazuje, jak może się zmieniać lista i łączna liczba uczestników w miarę zbliżania się dnia gonitwy. Przy czym może się zmieniać nie tylko tożsamość i liczba koni, lecz także czas gonitwy. Załącznik A jest przykładem szczególnie małej gonitwy z małą liczbą uczestników. Niektóre gonitwy są dużo większe. Tak na przykład strona internetowa Williama Hilla wskazywała w dniu 13 marca 2000 r., że Lincoln Handicap, gonitwa odbywająca się w Doncaster w dniu 25 marca 2000 r. na dystansie jednej mili, miała 58 zgłoszonych uczestników. W dniu 21 marca 2000 r. strona pokazała, że zakres skurczył się do 46. Załączniki D i E zawierają wydruki tych dwóch stron.

42. Od maja 1999 r. do lutego 2000 r. William Hill oferował zakłady internetowe tylko na wybrane gonitwy (takie gonitwy, na które oferował on stawki „early bird” i „ante-post”). Każdego dnia pomiędzy godz. 9.00 a 10.15 uczestnicy gonitwy „early

bird” byli wpisywani ręcznie wraz ze stawkami, przy czym właściwe dane gonitwy były pobierane z kart gonitw publikowanych w prasie krajowej. Potencjalni uczestnicy gonitwy „ante-post” byli wpisywani ręcznie na podstawie opublikowanych list. W obu przypadkach uczestnicy byli wymieniani w kolejności ich stawek, przy czym najkrótsza (najniższa) pojawiała się najpierw. Od lutego 2000 r. William Hill oferuje zakłady internetowe na wszystkie istotne gonitwy konne w Zjednoczonym Królestwie. Dane właściwe dla wszystkich gonitw odbywających się w danym dniu (wraz z gonitwami, dla których zaoferowano stawki „early bird”) są obecnie pobierane z udostępnionego przez SIS i publikowanego w dniu gonitwy pomiędzy godz. 5.00 a 7.00 RDE, co zależy od tego, kiedy dane RDF jest gotowe. Jeżeli William Hill oferuje stawki „early bird” lub „ante-post”, uczestnicy są wymieniani w kolejności zaoferowanych stawek. W innych wypadkach William Hill oferuje cenę startową, przy czym uczestnicy są wówczas wymienieni w kolejności alfabetycznej.

43. Dane te w chwili ich opublikowania na stronie internetowej Williama Hilla (tj. w dniu odnośnej gonitwy) były dostępne od rana dnia poprzedzającego ze źródeł innych niż SIS. Były one przykładowo opublikowane w prasie i różnych serwisach teletekstowych.

44. Jak wynika z załączników, informacje opublikowane na stronach internetowych Williama Hilla obejmują nazwy wszystkich koni w gonitwie, datę, czas lub nazwę gonitwy oraz nazwę toru, na którym odbywa się gonitwa. W odniesieniu do liczby wpisów jest to tylko nieznaczna część łącznej wielkości bazy danych BHB. Żadne inne informacje z bazy danych BHB nie pojawiają się na stronie internetowej Williama Hilla. I tak William Hill nie podaje na przykład nazwisk jeźdźców, okrycia z numerem lub przydzielonej koniowi bądź noszonej przezeń wagi. William Hill nie podaje informacji o formie wyścigowej któregokolwiek z koni. Nie podaje też żadnych innych z wielu informacji zawartych w bazie danych BHB, które są wykorzystywane do księgi hodowlanej, zadań Jockey Club lub innych zadań BHB.

45. Wyścigi konne na stronach internetowych Williama Hilla nie są uporządkowane w ten sam sposób, jak w bazie danych BHB. Ponadto William Hill porządkuje listę uczestników według stawek, z faworytami na początku, lub alfabetycznie. Nie są one, z wyjątkiem możliwych przypadków, uporządkowane w ten sam sposób, jak w bazie danych BHB. Jednakże lista uczestników opublikowana na stronie internetowej Williama Hilla jest kompletną listą uczestników tej gonitwy.

46. William Hill nie ma bezpośredniego dostępu do bazy danych BHB. Informacje opublikowane na stronach internetowych Williama Hilla pochodziły w przeszłości i mogą pochodzić w przyszłości z dwóch źródeł: 1) gazet wieczornych publikowanych w dniu poprzedzającym gonitwę lub 2) RDF udostępnionych przez SIS rano w dniu gonitwy. RDF jest pobierane z bazy danych BHB. Informacje w gazetach są również pobierane z bazy danych BHB. Są one udostępniane gazetom przez Weatherbys.

47. Jest bezsporne, że SIS i gazety nie są uprawnione do udzielenia Williamowi Hillowi sublicencji do korzystania z jakichkolwiek informacji z bazy danych BHB na swej stronie internetowej i też nie uczyniły one tego.